

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; új eredeti darab nemzeti színpadunkon; a pesti vakok nyilvános próbatéte; esztergami megyei határozatok; Kornis gr. Erdélyi kormányzó; budapesti énekiskola; a gazdaság-egyesületi mezei kalendárium megjelent; solti agarasztársaság, különféle; 'sa't.) Amerika (bukási törvény; 'sa't.) Spanyolország (minden oldalról béke hírek; O'Donnell hivataláról lemondott; 'sa't.) Anglia (politikai nézetek a jelen viszonyokról; nyilatkozat Napoleon Lajos gőzösről; 'sa't.) Franciaország (sajtóvihar az angol trónbeszéd miatt; a zendítők póré gyorsan halad kifejléséhez; Napoleon Lajos hg már Parisban, széttagozó bonapartista összeesküvés; 'sa't.) Törökország, Dánia, Lengyelország, Belgium, Oroszország, Gabonaár, Pénzkelet, Dunavizállás. —

Magyarország és Erdély.

A magyar kir. udv. kamra keblebeli kiadó hivatalánál Alth Dániel halála következtében Pauer Antal járulót utolsó irászsza; Roszmann József díjtalan gyakornokot járulóvá; továbbá a verseczi kir. sóhivatalnál Merz János mázsamestert ellenőrré, és helyébe Rischauer Lőrincz fehértemplomi mázsamestert alkalmazta. —

(Új eredeti dráma a nemzeti színpadon.) Hosszas meddőség után szombaton, f. hó 29-ikén nemzeti színpadunkon Laborfalvi Róza jutalmáért először fog adani bérszűnettel: „Bátori Erzsébet”, eredeti történeti dráma 5 felv., írta Garay János (megjelent a „Színműtár 10-ik füzetében és 40 pgő kron kapható.) A jutalmaztatandó jeles színész nő már magában is pártoltatásra érdemes, de annál méltóbb jutalmat várhat, mivel eredeti drámát választva előadási tárgyal, s mivel választása egy több oldalról kedvezőleg ismertetés iró drámáinak legsikerültebbjére esett.

(A pesti vak növendékek nyilvános próbatéte.) F. hó 22-ikén délelőtti 9—12 órákor ment véghez a pestmegyei gyülesteremben az itteni vakok intézete növendékeinek nyilvános próbatéte. Az ünnepélyt Dolezsalek Ant. igazgató rövid magyar beszéddel nyitá meg, mit két növendék üdvözölő beszéde követte magyar s német nyelven. Ezután közvizsgálat következék a vallásból, mit Wachtler terézvárosi segédül nyerne a növendékek, ki az árviz óta budai ideigleni szállásán is szorgalmasan látogatja az intézetet. Magyar nyelvben a német származású növendékek is nagy haladást tanúsítottak. Fej- és rendes számolásban kitűnő gyorsasággal feleltek meg az elejökbe terjesztett számos kérdésre s oly pontosan, hogy velök számoló vendégek hibáit is megigazították. Hasonló ügyességgel válaszoltak az intézeti igazgató minden kérdésire természet- és műtudományból, természettanból, földleírás, és egészségtanból. Hazánk leírásából nemcsak a megyéket tudák elosorozni, hanem még azon helyeket is pontosan megnevezék, hol az illető megyék közgyűléseit tartani szokták. Bacho A. kitűnő emlékező tehetséget, a Sárosi Pap pedig bámulatos zenelángészt tanúsította, ki Szerdahelyi dalszínész, mint jelen volt vendég, által a próbatéten zongorán eljátszott minden egész hangfogásnak minden egyes hangjegyét csodálatra méltó pontossággal mondá el. E' fücska rendkívüli tehetsége Liszt, Ernst művészeket és Lutzer énekesnőt is csodálatra ragadá. Ezenkül zenében Pauka Mari hárfán, Ördödy János fuvolyán s Potreba János zongorán szép ügyességet fejtettek ki. Ezt ének követé, mely mélyen hatá meg a vendégeket. Jutalmat ez évben Devernay József s Uibl Ferencz kaptak. Az első ugyanis egy örök alapítvány aranyat a magyar nyelvben tanúsított legkitűnőbb haladásaért, mely annál dicséretesebb, mivel a lányka született német. Az intézetben tanult kézmunkákat gyakorlatilag mutaták a növendékek s több elkészült darab általános csodálkozást gerjesztte. A próbatéte Dubraviczky Simon alispán ur beszéde fejezé be, mellyel állandó szorgalomra buzdítá a növendékeket, egyszersmind az intézeti igazgató és tanítók buzgalmit illőn méltányolván. A testgyakorlati mutatóványok ugyanazon nap délutáni 4 órákor mentek véghez az ideigleni szálláson Budán és szinte bámulatra kényszeríték a nézőket; ez utóbbiak száma mindazáltal nem vala oly nagy, mikép azt a tárgy fontossága érdemli, s azért igen kívánatos főleg az intézet érdekében, hogy az illy nyilvános próbatétek mindenkor ünnepnapokon tartassanak, hogy főleg a városra érkezett számos vidékiek is több részeseülhessenek bennök, mithét-köznapon rendes elfoglaltatásuk miatt, bár nem örömet is, elmulasztani úgy szólván kénytelenek.

Erdély köz szerető s tiszteletű főköormányzója es. kamarás s val. b. t. statusan. gönczruszkai gr. Kornis János nincs többé. A közkedvességű főköormányzót népgyülekezet közepéből ragadá ki a véletlen halál. Aug. 15-ikén estve a kolozsvári népkert és sétatér közti téren épen egy tűzijátékot adott jeles művész mutatványt vala jelenlétevel megtisztelendő, midőn hirtelen szélütés következtében lerogyva szekeren haza vitetett, hol a leghivebb ápolás s minden gondolható emberi segély nem valának képesek megtartani az annyira becses s nagy fontosságú életet s azon estve mintegy kilenczedfél órákor élte 59-ik évében jobb életre szenderült. Igazságszeretete, egyenessége, kegyes jótékonyága s atyai szelid körmányzása felejtethetlentik a nagy férfut Erdély előtt, mellynek közbizodalom szülte választása emelé fejedelmünk kegy. megerősítése hozzá járultával csak három évvel ezelőtt az elhunyt fő embert fő körmányzói székébe. A haza áldása kíséri a szeretve tisztelt főköormányzót sirboltjába! E' gyász eset miatt néhány napig a színház bezárattott s minden közmulatság megszünt Kolozsvárott. E. H.

A Mezei-Naptár című gazdasági kalendárium 1841-ik évi folyamára megjelent s tartalma következő: Előszó. Intés a Mezei-Naptár olvasóihoz. (Cz.) Napkönyv. Naprendszer. Néhány szó a csillagokorról. 1841-ik köz évi 1. Egyházi számlálás. 2. Változó ünnepek. 3. Négykántor. 4. A hold fényváltozatai. 5. Évszakok. 6. Fogatkozások. Az esztendő hónapjai. A fels. uralkodó ausztriai ház. Magyarország polgári főkörmányszékei. Magyar királyi udvari kancellaria Bécsben. Ma-

gyar királyi helytartó tanács Budán. Fő törvénytörvények Pesten. Hét-személyű tábla. Királyi ítélő-tábla. A magyar gazdasági egyesülettől. Gazdasági ismértek. I. Mi hasznos: sarlóval aratni-e, vagy kaszával vagni a gabonát? II. A trágyagödör és ganajlé hasznai. III. Szeméttárgya. IV. A trágya czélszerű alkalmazásáról. V. Rétyjavításról. VI. Nyári istállóztatás, és közös legelő. VII. Rétyújítás. VIII. Semlyékes és bozotos rétek és berkek javítása IX. Mint lehet a sivatag homokot kázálva alakítani. X. Mesterséges rétmivelés. XI. A hengerről. XII. A kertiveteményekről. XIII. Kertiveteménymag-nevelésről. XIV. Zöldségvetési szabályok. XV. Veteményi gyomirtásról. XVI. A növény-öntözésről. XVII. Level-fosztogatásról. XVIII. A gyümölcs. XIX. A házi állatok betegsége. Vegyes tárgyu közlemények. 1. Magyarok krónikája. 2. Természettudomány. 3. Földleírás. 4. A hazai első takarékpénztárról. 5. Jégeső- és tűzkármentesítő egyesületekről. 6. Emberbaráti szózat a józanság ügyében. Közönséges vásárok Magyarországon. Területet mutató tábla. Borjuzási időt mutató tábla. Kamatot mutató tábla. Cselédek bérért, árendát, s más jövedelmet vagy költséget mutató tábla. Az egész borítékostul 11 ívnyire terjed. Ára tiszta írópapirossal átfűzötten kötve két ezüst garas, s azt ennél drágábban árulni senkinek semmi szin alatt nem szabad, mert a könyvtárosok és könyvkötők, kik a szerkesztőség-től kész fizetés mellett több példányt vesznek, minden száztól 20 ingyen példányt nyul jutalmaztatnak, mi a vitelbért s egyéb költségeket bőven fedezi. Megszerezhetni Pesten a gazdasági-egyesület titoknok hivatalában (Zöldfautca 373 sz. a.) s minden könyvtárnál, egyebütt szinte majd minden könyvtár- és könyvkötőnél. Azon tisztelt hazafiak, kik ez ügy elősegítéséül alulírtul számos példányt rendeltek meg, legyenek szivesek érettek alkalmat küldeni. Pest, aug. 25-ikén 1840. Kacsokics Lajos s. k. m. gazdaság-egyesületi titoknok.

Réva y János b. cs. aranykulcsost, bel. tit. tan. Turóc megye örökös s val. főispánját s nyugalmazott kamragrófot hosszas betegeskedés következtében idegkóma tulvilágra szolitotta élte 64-ik évében. Halálát egyetlen leánya Zsófia, szendrői Török Balint gr. nő, négy gyermekeivel együtt mélyen kesergi. Tetemei Turóc sz. Mártonban takarítottak el, béke hamvaiba!

Esztergom vgye aug. 11 s 12-én tartatott közgyűlésén legkitűnőbb érdekű tárgy volt az ujtörvények kihirdetése, mialatt köv. főbb észrevételek, részint a jövő országgyűlési követeket, részint a megye beligazgatását érdeklők, váltak határozattá: 1. A jövő hongyűlések végével a concertatio szüntessék meg, s ez az egész országgyűlési tanácskozás alatt czélszerűen rendeltessék el. 2) A követek hozzák el magokkal országgyűlés berekesztése után a törvényeket s azokhoz tartozó kapcsolatok. 3) Az 5-dik t. cikkben kijelölt orsz. küldöttség sorában Mednyánszky Aloiz b. a középponti könyvvizsgáló collegiummal egyesült tudományos biztosság elnökének czimeztetvén, nehogy ebből országos gyakorlatot lehessen következtetni, vagy ennek törvényekbe iktatására hivatkozni, ovás gyanánt jövő országgyűlésre följegyeztetett. 4) A jobbágyokat közvetlen érdeklő t. cikkelyek minden helységben sz. biró s esküdt által lesznek kihirdetendők. 5) A mezei rendőrség mindkét járásban az als. olgabirói hivatalra ruháztatott. H—k.

Énekiskola. Pesten a hangász-egyesületi nyilvános énekiskolába aug. 2-án egyesületi alelnök Dolezsalek Antal ur elnöksége alatti küldöttség által ismét 37 tanítvány vétetett-fel; közülök 22 leány, 15 ifju. E' szerint a folyó évben felvett tanítványok száma öszszesen 128-ra terjed. Pesten, 1840. aug. 17-ikén az énekiskolai igazgatóság.

Hangászegyesületi közgyűlés. A pestbudai hangászegyesület minden t. cz. tagja, valamint a két rokon-városbeli hangász és zenekedvelő urak ezennel tisztelettel meghívattak a pesti redutépületben aug. 30-án délelőtti 10 órákor tartandó közgyűlésre; mellynek kitűnőbb tárgyai lesznek az egyesület szabályinak tervezett változtatási és az egyesületi tagok, özvegyeik s árvaik számára alapítandó nyugpénzintézet szabályokrna a f. é. jul. 18-án meghatalmazott küldöttség által már elkészített terve. Pesten 1840. aug. 18-án. A pestbudai hangászegyesület igazgató választmánya.

A solti Agarasz társaság folyó hó 16-án tartatott közgyűlési határozatánál fogva az agaraszat helyét megyebeli Kiskörösre, annak határnapját pedig folyó évi october 15-ikére tűzte ki, melly is az illető részvényesekkel közöltetik ezennel.

Aug. 18-án kezdék a rév-komáromi reform. gymnasiumban a nyári közvizsgálatokat, mellyek sora legelső helyén méltó említést érdemel a szónoklat- és költészet-tanulóké Vály Ferencz ur oktatósága alatt. E' próbatéten ugyanis több érd. hallgató tanúja volt azon helyes tanítási rendszernek, melly által ész és szív egyiránt képezetik s műveltetik. Nem vala itten látható a tanuló közt azon iskolai feszesség, melly a régi tanítóknak inkább fenyegető, mint oktató rendszeréből szükségképp eredett: a könnyűség és vidámság mind egyik arcon nosolyga; lehet, hogy az önmunkásság jóléte, nemes érzetéből, miszerint azok nagyobb része ollynemű saját elmeművekkél lépett föl, mellyek a bator sönállásukat edző szavaláson kívül is, az egész hallgatóság méltánylatát s dicséretét nyere. Különösen megkapá figyelmünket Zendy nevű, különben német ajkú pozsonyi alig 14 évű kis szónok, ki a szavak magyar sajátságú tagozása mellett, kellemes könnyűséggel s alkalmas ügyességgel szavalá el Czuczor kedves falusi kis lányát. Dicséretet érdemel itt még azon nemes tüző lelkeség is, miszerint majd mindnyáján hazai tárgyu dolgozato-

kat adtak 's választottak, mellyek mindegyikéből hazaszeretet 's nemzetiség sugárzott. Legyen mind ez a t. oktató ur díszére, 's figyelmeül egyszersmind a' vidéki 'skülföldi szülőknek, kiknek gyermekeik ez évben is nagyobb számát tevék a' helybeli tanulósnak, azon ohajtással zárva e' közleményt: vajha jutalommal is ébresztenék a' helybeli tehetősb szülők illy jeles tanulókat ügyekezett 's buzgalmat! B. Zs.

Nemes-Déd (Somogy vgyéböl.) E' folyó 1840dik év hazánkra nézve oly dús a' tüzi veszélyekben, hogy dúsabbat, vagy csak hasonlót is, alig nevezhetni. Ez állítás igazságát hírlapjaink is eléggé bizonyítják, mellyek, majd minden számok alatt küldenek tudósítást, tűz által okozott kisebb v. nagyobb károkról. Igy vidékünkön is gyakorta mutogatja pusztító erejét a' duló elem. Az ide félóránra eső, 's e' lapokban már említett **Vése** nevű helységben, mart. 30kán, 46 családot juttatott ez a' legnyomorultabb állapotra. Helységünkben jul. 22kén délutáni 4 óraker közel a' templomhoz tűz támadván, óranegyed alatt, több mint 60 háznépet buktattak szinte koldusbotra a' borzasztó lángok, mert 30 év alatt, a' kisebb tüzi veszélyeket nem említvén, hatszor dulta-fel helységünket a' pusztító tűzvész, kétszer egészen, úgy hogy templombeli harangink is özszeolvadtak; négyszer csak nagyobb részében. Bár a' gyakori szomorú történetek szolgáltatnának intó és tanító példát a' tűzoltó szerekül még eddig soha nem gondoskodott előljárásnak! Bár az emberiség gyalázatjára szolgáló, szinte már példabeszéddé vált azon mondás: ha én megégtem, égjen meg más is, más sem nagyobb kár, mint én: változnék el valahára munkás felebaráti szeretetté, melly az undok kárörömet száműzvé a' szívből, ne hagyná egyik ember a' másikat az emésztő lángok áldozatjává lenni! Aug. 10kén déltájban, az ide három óranegyednyire eső **Inke** helységben szinte tizenegyet c s i n o s lakhelyet tettek semmivé a' kártékony lángok. Több háznépet kétségbe esve néz szemközt a' busjövendővel, az özszedüledezett hajlékok 's a' legtermetesebb kévekből rakott, de már elhamvadt asztalok közül. Az állásfákkal körüvezett 's már majd egészen felépült díszes új templom, szerencsére, megmenekvék a' körültre kigyóztott lángok hatalmától. Mind ezen szerencsétlenség pedig asszonyi tűz körültre gondatlanságból származott. Egyéb csapás határinkat nem érte. A' mezők olly gazdagon jutalmazták fáradságunkat, hogy a' jóskertész egyiptusi éveibe képzelnék magunkat. A' kukoricza és szőlő is bő terméssel biztat. B.

Veszprémben f. évi aug. 3ik 's több napjain folytatva tartott közgyűléskor **Kopácsy József** közkedvességű 2dik alispánunk ismeretes hazafüli buzgalmánál fogva azon jeles indítványt hozta szőnyegre, hogy ezental az országgyűlésre követül megválasztandó megyei tisztviselőnek nemcsak tisztköre, hanem egyuttal tisztviselői állása is azonnal megszüntetvén, a' KK. és RR. által illy kitünőleg megtisztelt férjü annál elfogadlatlanabban felelhessen meg magas hivatásának, önként értődvén, hogy a' következendő tisztujtásakor egyéb körülmények kedvezvén — ismét tisztviselőnek választathassék meg. E' váratlan indítvány mennél meglepőbb volt, a' kölcsönös tanácskozássok és vitatások özőnében annál több pártolóra talált, 's ily egész kiterjedésében elfogadtatván nemcsak határozattá lön, hanem a' változathatás esetét is megelőzve, az végeztetett: hogy ezen minden tekintetben üdvös intézkedés felől a' többi nemes megye is értesítették. —

Nagyfalu (Nógrád-megye) aug. 12kén: **Moessary Dienes** ur kerülőjének két gyermeke, egy öt esztendősi fiúcska 's egy hét éves leánya együtt mentek lakjoktól nem messze levő kútból vizet merítendők. Alig hajlott le azonban a' kis leánya szándokát teljesíteni, az egyensúlyt elveszti 's bezuhan az egészen vízzel feltelt másfél öles kútba. Mit látván a' még kisebb fiúcska, először egész közönyösséggel néze a' kútba; de a' mint kis festvér nényét a' víz színére kiveté, azonnal őt kezénel megragadá 's mielőtt más segítség érkeznék, szerencsésen a' kútból még a' korszót is kezében tartót kihúzta.

Lőcse augustusban: Jul. 26kán **Lőcse** sz. kir. város polgári közös elragadtatással üllék meg körükben létező új lelkészeknek. **Dulovics József** urnak elfogadó ünnepét, ki az itteni városi tanács 's választott polgároktól mult évben meghalálozott nagyérdemű prépost **Ehrensperger János** ur helyébe folyó évi jun. 16kán tartott elegy ülésben, nem kevés szótöbbséggel sz. Jakab templomában üdvosztó lelkésznek választott. Tömegesen tódult a' nép minden vallási különbség nélkül a' nevezett szent helyre; fiatal, fehér leplekbe öltözött lyánkák virágokkal hímezték az utat, mellyen a' kedvelt pástor haladt, egész a' papszékiig, mellyről ő egy érdekteljes föllépti-beszédet tartván, nyájas emberiségét 's felebaráti szeretetét kivívólag a' hű lelkész főköteleességét különös bölcseséggel ágazatokra osztva terjeszté a' község elibe: — mit elvégezvén, a' sz. miséhez fogott. Ez örömműp végdísze az új lelkészül adott nagyszerű ebéd volt, mellyben a' városi tiszt és választott polgár urakon kívül, az itt fekvő katonatisztkar 's több más előkelő személy az itteni nemesek és polgárokból vettek részt. Ebéd felett a' legszívesb köszöntések ömledeztek, mellyek közül több kegy. királyunkra, 's országoló házára üdvét és malasztot buzdított. 29 év sorain viselte már lelkészi hivatalát a' fen tisztelt férjü **Görgön, Nagy-Szalókon** és **Müllenbachban**; mindenek szeretét megnyerve 's tegnapi közgyűlésben Szepesmegye örökös főispánjátul gr. Csáky Károly urtól, ezen megye rendes táblabírájának, kiknek száma itt bizonyos rendeletek szerint csak tizenegyre mehet, 's kik közt csupán két lelkész lehet, kineveztetett. Szokása levén a' tisztelt lelkésznek ezelőtti jövédelmivel a' szegényeket 's ügyefogyottakat segélni, ez új tisztkörében legelőször is 100 pengő forintot a' városi tanácsnak olly feltétellel adott által, hogy ezen özszevet egyaránt, minden valláskülönbség nélkül, a' város szegényei között ossza fel; — 100 váltó ft. az itteni katonanevelő intézetnek ajándékoztott, 100 pengő ftot végre a' paplakhoz tartozó, végkép elpusztult majorsági épületek helyreállítására végett pótlékul a' városi pénztárba fizetett. Tartsa meg őt hosszas időköz az ég a' lőcsei lakosok öröme, kit mint 86 éves atyát 's ő felségétül is jeles érdemeiért nemességgel jutalmaztatottat 's mint emberiség barátját mindenki leplettlenül szeret 's tisztel.

KÜLÖNF. A' kolozsv. casino aug. 10. tartá szokott félévi közgyűlését, a' tanácskozás alá vett nevezeteseb tárgyak ezek: 1) pénztárnoki hit. számadás szerint e' félévben a' bevétel 5265 ft. 's 29 kr., kiadás 4530 ft. 56 kr. p. p. 2) A' részvényesek száma 255. 3) A' régi pénzek gyűjteménye eddigelé áll: 6 d. arany, 438 d. ezüst és 266 darab rézpénzből. 4) A' pescétgyűjteményben van 317 pescét. 5) A' házvételre 80 ezüst ftos részvényvel aláírhatás nyitva marad még a' jövő januári közgyűlésig. 6) A' casino további fenállhatására beadott biztossági javaslat nagy részben elfogadtatván, ennek nyomán meghatározatott: a) hogy a' jövő 1841k évtől kezdve 1844ig bezárólag négy évre njolag 20 pengő ft. évenkénti részvény-kötelezés állítatik. E' végre b) levél által közfelszólítás bocsátatik, mellyben a' kötelezvényt is elküldetik ollykéreessel, hogy kinek azt elfogadni tetszik, a' kötelezvényt aláírva 's megpecsételve, igazgató gr. **Mikes János**hoz vagy pénztárnok if. **Tiltseh János**hoz f. évi dec. végeig visszaküldeni ne terheltessék. c) Arranéze, hogy a' részvények pontosabban fizet-

tessenek, újabb megszorító 's a' felszólító levelekbe tisztán beirandó törvényezik hozatott. d) Szabályok újabb rendbeszedésre biztosság nevezetett. 7) A' 15ik szabály értelmében kilépett tisztviselők helyébe igazgatónak **Pataky Józ.** jövő félévre újra megválasztott; választottsági tagokká pedig: **Arz Sámuel**, gr. **Bethlen Farkas**, **Bokros Lajos**, **Nappendruck Márta**, **Némethi Ján.**, **Schütz Józ.** és **Szabó Laj.** szótöbbséggel megválasztattak. — **N. Szebenben** egy olajgyár-építés annyira haladt már, hogy rövid idő mulva megkezdendik vele a' dolgozást. — **Edelényben** **Szász-Coburg** hg uradalmában **Sieger** és **Clause** ügyelése alatt czukorgyár létesült, melly már két hónap óta teljes munkában van 's minden kívánatnak megfelel. Az minden szükséges melléképülettel el van látva 's a' rothensteini vashámorban készült **Howard**-féle gőzerőművekkel bir, minden egyéb nagyobb és aprólékosb eszközzel 's műszerrel együtt, minélfogva méltó helyet foglalhat el **Németország** legnagyobb híru czukorgyárai melleit is. E' gyárban 35 fokú szeszt is égetnek, melly rendkívüli tisztasága miatt igen jó keletű. — **Füléki** hírek szerint **Szász-Coburg-Gotha Ferdinand** hg., tekintvén magyarországi alattvalóinak sok jég és tűz-kárvallás miatti inségöket magánypénztárából 55ezer p. ftot kegyeskedett inség-enyhítésül számukra kirendelni; a' kiosztás az urodalmi biztosságra bízatik. — **Lietava** mellett, hol eddig semmi nyoma nem volt a' bányászatnak, véletlenül ezüsttel vegyes gazdag onereket fűdöztek föl, mikből legnagyobb hasznót reményl a' község 's mindent elkövet e' vagyonforrás legezélszerűbb használatára. **Selmecz** büli bányászakadtság indult oda ez éralapos megvizsgálására. — **Torna** a' megyében is szonyu pusztításokat vitt véghez a' jégzáró jun. 24kén; egy kerületben 11, másiban pedig 2 helység határa egészen elpusztult. Az egész kárt 55ezer forintnál többre hecsülték. — **Pruska** trencsénymegyei város iskolamesterének állomásjavítására **Greguska István** nyitrai kanonok 1050 pgő ftot alapít, mellynek 60 pgő forintnyi kamatját az iskolamester kapja pótlékdíjúl, azon kikötéssel, hogy a' magyar nyelvet is tanítani tartozzék. — **Rékas** határit **Bánságban** jul. 26kán éjjelkor iszonyu jégzáró egészen tökre sújtá elannyira, hogy több helyen még a' buzaszalma nyoma sem volt látható, a' mi pedig itt ott megmaradt, azt aug. 16kán éjjel rémitő viharral párosult felhőszakadás végkép semmivé tette. — Azon néhány derék embernek, ki aug. 1én **N. Váradon** kora reggeltől kezdve, hideg esős időben, a' vízben fülüg uszkálván, bámulatos elszántsággal munkálkodék, hogy a' fák ágain, háztetőkön 's padlásokon kinlódó embertársait bizonyos veszélytől megszabadithassa, nevei köv. a' már említettekkel együtt: **Kurucz földmérnök**, **Drágossy**, **Selmecz Ignác** k. táb. jegyző, **Komlósy ügyvéd**, **Csengery orvos**, **Kikinger**, **Miskolczy irnok**, **Grosz dr derék** inasa kiszolgált öreg katona, ki a' vízben foglalatostodván egy észre nem vett kútba bukkott, de onnan kiszabadittatván sükeresen folytatá emberéletmentő munkáját; **Simon Izsák** aranyművész fia izraelita, néhány fiatal várbeligyalog katona, kiknek egyike alig 20 éves, sok embert szabadított meg uszva egyenkint a' dühöngő folyamból; 's néhány akad. jogtanuló; több is volt illy szabadító angyal, ezek közt kitünőleg méltó említésre **Várad-váralján** **lakos Rosenthal Antal** izraelita, ki midőn a' **Körös** az ugynevezett **Porond** városrészl majd egészen elsöprötte, több vízkárvallottnak nemcsak pihenő 's lakhellyel szolgált házában, hanem élelmökre zsemlyét, kenyeret, pálinkát 's husvásárlásra pénzt is osztogatott minden valláskülönbség nélkül, sőt még önfeláldozásával is szives volt soknak életét 's vagyont a' ragadó folyam sebes árajtól megszabadítani. —

A m e r i k a.

(**Bukási törvény.**) A' bukási törvény megbuktatása felett egy **washingtoni** levél köv. nyilatkozik: A' **Locofocok** meggyilkolták a' bukási törvényt; de annak eleste által új időszak támad törvényhozásunkban, és minden mivel és felvilágosult választó az egyesült statusokban komolyan intetik, hogy a' néppárt gyámolittatása végett egyesüljön. Az adósság miatti tömlöczözés barbár időbeli maradvány, 's ezt a' felvilágosult Amerika többé egykedvűleg nem nézheti; és hála istennek! egy szabadelmű kormányának vala fentartva e' barbár, gyalázatos szokást országunkról lemosni. A' politikai sötétség hosszú évein át, melly alatt nemzetünk epedezett, ezen nagyszerű intézvényt létesítettését toryféle kormányfaink a' népszabadság iránti ellenséges indulatnál fogva meghiusíták, és az ember, ha adós volt, egyik tartománybul másikba nem mehetett, hogy vagy köszivű hitelezőji gonoszúsága, vagy kormányfaink kinézése miatt elfogatásnak 's tömlöczbe vettetésnek ki ne lett volna téve. De mihelyt a' néppárt hatalomra juthatott, tüstint kimutató, hogy ellensége minden elnyomásnak. Szabadelmű kormányzónk indítványára nemcsak az adósság miatti tömlöczözés örökre eltöröltetett, hanem az egyesült statusok középponti hatóságához is értesítvényt nyújtatott be a' jölelkü adósok ügyében. — A' **floridai** háborura tett költséget köv. számítatják az amerikai lapok: „**Min**den, ezen háboruban elfogatott v. megöletett indus 55ezer dollárjában van a' kormánynak; minden asszony 45 ezerben; minden gyermek 35 ezerben; és ily minden indus személy mintegy 60 ezer dollárban; és az 1835től megöletett vagy elfogatott 350 indus 25 millió dollárban, nem számítva a' 670 feláldoztatott amerikaiit. A' harczólo indusok száma azonban öt év alatt 1200rul 3000re növekedett. Most a' **Locofocok** kiszámíthatják, mennyi pénzbe 's időbe kerülend azon háboru bevégeztetése. —

Spanyolország.

(**Békejelek minden tartományban.**) **Madridi**, **bayonnei** és **barcelona** hírek szerint minden tartományban napról napra szaporodnak az állandó béke jelei. **Sevillában** a' zavargás megszűnt, és egész **Andalusiában** is rendesen folytatják már dolgaikat a' hatóságok. **Aragoniában** egyetlen zendülőt sem láthatni. — **Madridban** nagy készüléteket tesznek **Espartero** ünnepélyes elfogadtatására, ki nyilvánosan igazolni szándékozik **barcelona** tetteit. **St. Sebastiant** és **Passagest** még **augustus** folytában el-

hagya
kötele
lonaba
azonna
ságról
is volt

„Azon
építet
beadá
része
nem ig
szorít
ja a' b
ladási
hessen
segith
hódola
olly m
jövend
halhat
sei föl
tonai h
folyvá
nyeré
napon
Mondj
Montp
sitik, h
átszök
hatta v
mased
dön t.
niok, n
Ha e' v
világo
séget t
csupán
tát Cal
kellett
gyüöl
tonai s
kább t

(
nyilat
tát feje
közül h
álló ne
hg bér
partv
ság, m
semmit
érzelm
a' boulo
ványit
lat ellen
városul
gukhoz
kapitán
győződ
ni, meg
czia po

(
közt.)
királyn
próbája
dicsére
a' dolo
lán a' b
francia
lan sza
Thiers
nem ig
repkén
ban me
tartsa;
vetkeze
terjedé
fegyve

(
esemen
„Sun“
rintNap
utálatot
nem mo

hagyandják az angolok. Barcelonában már új minister teljesít hivatala kötelességét. Hir szerint a két királyné már csak rövid ideig fog Barcelonában tartózkodni. Mondják, hogy a baszk tartományok átutazása után azonnal Madridba indulandnak. A kis királyné és Coburg hg közti házasságról semmi szó nem történt Barcelonában, s mondják, hogy a hgnek nem is volt illy szándéka. —

(O'Donnell hivataláról lemondta. Elegy.) Bordeaux aug. 10ikén: „Azon remények, miket a mérsékpártiak O'Donnell fegyveres segélyre építettek, füstbe oszlottak. A tábornok ugyanis „egészségi tekintetéből“ beadá lemondását, mit a királyné el is fogadott. O'Donnell soha nem merésze nyíltan Espartero ellen kikelni, mert katonái szellemében egészen nem igen bízhatott. Ellenzése tehát jobbadán csak személyes rozslásra szorítkozott, mit vezéri pálcája letételével végzett. Don Sancho nem akarja a belügyi tárczát elfogadni, mivel ministertársit nem tartja eléggé haladási szelleműeknek, hogy a mostani fordulat kívánatinak illőn megfelelhessenek. Szerinte csak Arguelles, Campuzano, s több illy jellemű férfi segíthetne most Spanyolország sorsán. A madridi hatóság Esparterohoz hódolati, a barcelonai községtanácshoz pedig baráti iratot intézte, mikben olly mondások jönek elő, mellyek koránsem békés érzelmeket s esőndes jövődőt tanúsítók. Saragossában duzongó dicsalokkal magasztalják a halhatlan Esparterót, és undorító hízegő kifejezésekkel még az őskor hősei fölibe is emelik őt. Murciában igen aggályos a népszellem, mert katonai hatóság ostromállapotba helyezte a várost. Egyébiránt Barcelona folyvást esőndes és a francia követ ott tartózkodta rövid ideje alatt is megnyeré már a nép bizalmát, s részire tudá hódítani a közvéleményt. Termei naponkint telvék látogatókkal hatósági tagok s előbbkelő lakosok köréből. Mondják, hogy O'Donnell példáját több tábornok is követni szándékozik. Montpellieri levelek szerint Cabrera csapatvezéri mind egyhangulag erősítik, hogy Cabrera folyvást titokban alkudozott a francia hatóságokkal átszökése ügyében, holott 25ezer emberrel még huzamos ideig folytathatta volna a háborút. Ugyanezek arrul is vádolják Cabrerát, hogy Balmasedát egyenesen ő árulta el, még pedig a leghatározóbb pillanatban, midőn t. i. két oldalról egyértelműleg meg kellett volna a királynékat támadniok, minek mulhatlanul a két királyné elfogatása leende következménye. Ha e' vád csakugyan alapos, miben nem igen kételkedhetni, ugy tökéletesen világossá lesz: miért üldözé csakugy kényelmesen Cataloniában az elleneséget Espartero s miért mondá morellai napiparancsában, hogy azontul csupán gyermekjáték leend a háború s miért üldözé annyira a bergai jun-tát Cabrera, mellynek töreitől természetesen minden pillanatban rettegnie kellett, valamint az is világos, hogy Balmaseda csakugyan nem ok nélkül gyűlöli Cabrerát. Szász-Coburg hg Barcelonában tartózkodtat nagy katonai szemlével ünnepélyesíté Espartero. Espartero gyors vadászai leginkább tetszettek a hgnek. —

Anglia.

(Nyilatkozat Napoleon Lajos gőzöserül.) Az angol gőzhajótársaság nyilatkozványt bocsáta közre a Standard hasábjában legmélyebb sajnálatát fejezvé ki, hogy saját hajójok, egészen tudok és akaratok nélkül eszközül használtaték háborui merényre egy Angliával baráti viszonyokban álló nemzet ellen. A hajót, e' nyilványítás szerint, nem maga Napoleon hg bérlé, hanem bizonyos Repello tőzsér-s esarnoktag, állítólag sétára a partvidéken. „Fölöslegnek tartjuk, mond többi közt a társasági igazgató-ság, még többször erősíteni a francia nemzet előtt, hogy mi teljességgel semmit nem tudunk ez eseményről. s e' nyilatkozvány főczélja csak saját érzelmink kielégítése volt kitűzve. Különösen érdekünkben fekszik még a' boulognei lakosoknak s hatóságnak, miktől társaságunk annyi bizonyítványit vette a' baráti buzdításnak, teljes utálatunkat kifejezni olly vállolat ellen, mellynek sikerülte rablást s gyilkolást okozhatott volna virágzó városukban, egyszersmind szerencsét kívánván hűségükhez és bátorságukhoz, miken e' vállolat hajótörést szenvedé. Kívánjuk, hogy gőzösrünk kapitánya legszigorubb vizsgálat alá vonassék; mert ámbár meg vagyunk győződve, mikép e' bírói vizsgálat tökéletes fölszabadításával fog végződni, mégis kívánunk kell, hogy ártatlansága egyszersmind minden francia polgár előtt tudva legyen. —

(A' belga király békítési próbája Anglia és a francia kormány közt.) Az angol-francia viszonyok kiegyenlítésire Európában Leopold királynál alkalmasb férfit alig lehetett volna találni, és akár sikeriljön próbája, akár nem, minden békebarát bizonyosan hálásan isméri meg dicséretes törekvésit. Ha csupán a francia és angol uralkodóktul függne a' dolog, ugy pillanatnyi aggálynak sem lehetne helyet engedni és talán a' belga király közbejárulta is fölséggé vált volna; de most a' gyöngge francia király egészen Thiers hatalmában van, ez pedig visszavonhatlan szavát adta M. Alinak, hogy Szýriát számára biztosítani fogja. Ha Thiers lelépne hivataláról, ugy a' békülést semmi nem gátlaná; de azt nem igen reménylhetni tőle, mert ő szilárdul ül a' nyeregben s harcz-repkényt szándékozik magának szerezni. Anglia ellenben sohanem fog abban megegyezni, hogy M. Ali Szýriát a' porta rovására állandóan megtartsa; a' 4 hatalom tehát bizonyosan teljesítheti és teljesíteni is fogja szövetekezése minden pontját s mivel ezeket Soult ministersége egész kiterjedésökben helyeslé, tehát igen nagy vakmerőség lenne Thierstől, ha fegyverrel támogatná az alkirály ügyét. —

(Lapvélemények Napoleon Lajos vállolatáról.) A' boulognei botor eseményről valamennyi angol lap egyenlőn gáncsolólag nyilatkozik. A' „Sun“ ugyanis ezt mondja: „Bizonyossá teszszük a' francia sajtót, miszerint Napoleon Lajos örült vállolata Franciaországban sem szülhete nagyobb utálatot, mint Angliában. Azon ember valóban megőrült; egyebet róla nem mondhatni.“ A' Globe így nyilatkozik: „Napoleon Lajos hg e' tette

minden otrombaságot föllhalad, mi valaha bármely országban véghez ment. Egyébiránt a' szegény eszevesztett hg itt csak játéknul szolgált némelly tőzsérek kapzsóságának, kik a' spanyol papírok által sokat vesztenek, s most e' fogással kívántak zöld ágra menekülni. Ezek eszközlék számára ki a' gőzöst, mellyet különben olly czélra bizonyosan senki nem fogott volna rábírní. A' szerencsétlen fiatal ember már most áldozatja lett e' kalmáresínynak. Hogy a' gőzös kapitánya semmit nem tudott a' vállolat tulajdonképi czéljáról, onnan is kiviláglik, miszerint parthoz érkezés után azonnal kibocsáta a' gőzt s így önmagát fosztá meg a' tova menekhetéstől.“ A' Times egyik boulognei levelezője azon véleményét fejezé ki, mikép 300 emberrel bizonyosan elfoglalhatta volna Napoleon Lajos a' várost, sőt talán így is sikerülhetende vállolata, ha eleinte a' sok harczhir miatt, azon hir nem kezd szárnyalni a' városban, hogy az angolok fegyveres erővel francia földre léptek. —

(Politikai nézetek a' jelen viszonyokról.) London, aug. 11ikén: „A' parlament hosszas ülését ma berekeszté, s mind a' két ház tagjai utazni, v. jószágokra, vagy fürdőkhöz mennek, nem félve, hogy a' legalább 6 hónapi szün idő alatt az európai béke fölbomlik, s nem kéteskedve, hogy mostani készülletink az első megrohanást bátran kiállhatják, ha minden várakozás ellenére csakugyan háboru oldaná is meg a' keleti kérdést. A' legmakacsabb toryk is megvallják, legalább suttogva, miszerint Palmerston l. a' kor kívánatinak megfelelni látszik, és bizalommal hagyják hatalmában a' keleti ügy még folyvást igen súlyos elintézését. Palmerstonnak egyetlen britt haszon s egyetlen bölcs politikai elv feláldozása nélkül sikerült az annyira botrányos hunkiárkelessii szerződést elmellőzni, és hatalmas szövetség által a' porta jövődójét annyira biztosítani, mennyire azt olly megrendített és egészen elgyöngült országban eszközölhetni. A' francziák is átlátandják végre, hogy legjobb leend, ha M. Ali szükségnek engedve a' háborut elkerüli, mellynek minden esetre ő fogna első áldozatja lenni. Egy magányos levél egyenest oda nyilatkozik, miszerint a' francia kormány már csakugyan küldé is illy tanácsot az alkirálynak, mi azonban nem igen érdemel hitelt, miután Parisban mindenütt egészen ellenkező vélemény uralkodik. A' trónbeszédben csak az nevezetes, mi belőle kimaradt, t. i. Franciaország nem említetté ott, hol a' keleti kérdés kerül szőnyegre. E' kihagyás száz meg száz jóslásra s következtetésre szolgált alkalmul. —

Franciaország.

(A' zendítők pöre gyorsan halad kifejléséhez.) Paris, aug. 11kén: „Pasquier, Franciaország kancellárja, aug. 18ikára hívá össze a' pairszékét; akkor majd a' főügyvéd a' vádlevelet előterjesztendi, a' törvényszék pedig vizsgáló biztosságot nevezend ki. Mihelyt ez utóbbi bevégzl előmunkálatit, azonnal megnyílik a' rendes törvénykezés, mi e' szerint september első napjaiban fog megtörténni, ez okbul tehát a' vádlottak minélelőbb Parisba fognak szállíttatni. Az elővizsgálatokbul eddig csak annyit tudhatni, hogy Bonaparte Lajos kivallá, miszerint a' pisztolyt ő lövé ki, de csupán ügyének nagyobb fontosságadás végett, s koránsem ölési szándékból. A' hg Cabrera szobájában lakik most, kit ideiglen Lillebe szállítottak. —

(Sajtóvihar az angol trónbeszéd miatt.) Azon körülmény, miszerint az angol trónbeszéd azon része, melly a' keleti ügyről nyilatkozik, Franciaországot egészen elmellőzi, igen kellemetlen hatást szült a' parisi lapvilágban és tőzséresarnokban. A' tulajdonképi ministeri lapok még hallgatnak ugyan; de annál hangosabban zajognak a' félhivatalos és ellenzéi lapok. E' nyilatkozatok rövid kivonata így hangzik: (Constitutionnel) „A' királyné nem mondja, szokott rend szerint, mikép ő szerződést írt alá a' 3 hatalommal és szultánnal, mert a' helybenhagyott szerződések még nincsenek kicseréltetve; de mégis nyíltan állítja, hogy új szövetségesivel rendszabályokról értekezett Kelet állandó megnyugtatására. Nyíltan s hivatalosan jelenté tehát a' világnak, hogy Franciaország ki van rekesztve olly szerződésből, melly az európai súlyegyent határozandja meg. Franciaország e' kérdésben határozott politikára szánta el magát, és e' politikát bizonyosan végre is hajtandja.“ (Courrier français.) „Egyetlen kifejezést nem akarunk eseménynyé változtatni. Lehet, hogy azért mellőzék el Franciaországot e' trónbeszédben, mivel nem tudák, mikép említsék meg. Ha azonban a' whigministerség nem tartá érdemesnek nyíltan sajnálatát kifejezni a' francia szövetség elvesztése miatt, ugy nem érdemi, hogy böcsületes és illő belátásu kormányokhoz számíttassék. Az angol királyné kiszámított hallgatása, Franciaország minden egyes férfit mélyen sértendi, mert eddig még mindenki reménylé, miszerint Anglia nem fog e' veszélyes úton továbbra is megmaradni. Világosan látjuk, hogy a' világ sorsa Palmerston és Ponsonby l. botor tetteitől függ. Valamint itt, ugy a' csatornán tul sem hiszik a' háboru lehetőségét; de egyszersmind mindenki meg van arról győződve, hogy a' békefontartás lehetetlen, ha Palmerston kezeiben továbbra is megmarad a' hatalom. (National.) Azon élénk ingerültség után, mellyt a' négy hatalom szövetekezése szült, legalább illőnek látszék, hogy némi mentegető nyilatkozatokat tegyen a' ministerség. De nem, egy szóval sem tön említést Franciaországról, vagy a' francia nemzetről, egy szóval sem azon szövetségről, mellyt annyiszor dicséretekkel halmozott. A' királyné nemcsak ünnepileg kihirdeté az új szövetséget, hanem egyszersmind kötelezésnek bélyegzé azt, mintegy jelenteni akarván, hogy a' szerződés végrehajtásán többé nem kéteskedhetni. Ki merészi még mondani, hogy szerződések biztosítják a' békét, miután minden érdekünk illy megbocsáthatatlan sérelmet szenvedé? A' lealjasulás milly fokáig sülyedtünk már a' világ szemében? Milly gyalázat bélyege tapad Franciaország nevéhez, az egykor olly dicsteljes, olly tisztelt névhez! hogy a' britt ministerség illy megvetőleg merészelhet velünk bánni Európa színe

előtt? Ezek a ti szövetségesitek! S ti mégis gondoltátok, hogy 10 évig büntetlen gyávák lehettek. A' gyávaságot ügyességnek tartottátok, és szerencsét kívántatok magatoknak a' lealjasuláson vásárolt békéhez. Most már szedhetitek gyávaságtok gyümölcseit. Ha Thiers nem akar az árulókkal egyesülni, ha nem csupán a' tőzsércsarnokban akar nyeresz- kedni, úgy a' harczkészületeket gyorsítani fogja. Ha pedig nem tehet a' ministerség saját tetszése szerint, ha hatalmas befolyás kövte tartja kezeit, úgy inkább lépjen vissza 's adjon helyet Molé féle ministerségnek, 's akkor az ország tudni fogja majd, mihez kelljen fognia. Minden oldalról vész és árulás környez bennünket; de ez már máskor is így történt, midőn a' francia nemzet még nem volt olly gazdag, hatalmas és fölvilágo- sult, mint most. Mi tehát a' nemzet nagyszerű buzgalmaiban bizunk, mert a' francia nemzetnek nincs segélyre szüksége, hogy Európának meg- mutassa, mikép kell az árulást büntetni. (Charivari.) „Anglia kis ki- rálynéja daczos homlokot mutat nekünk trónbeszédjében. Majd meglát- juk már most: van é a' francia rendszernek legalább annyi bátorsága, mint egy asszonynek.“ — Thiers tulajdonképi szándékát senki nem tudja még. —

(Napoleon Lajos hg már Parisban.) A' fiatal hg. Hamban mulatása igen rövid ideig tartott; úgy látszik, oda utaztatása közben a' közvélemény üterét szándékozott kissé tapogatni a' kormány. Aug. 12kén éjfélt után egy órakor Parisba érkezék Napoleon Laj., sűrke zekében, Lardenois alezre- des és két közember kíséretében, egy másik kocsiban pedig több hatóság- őrtül követte. A' hg külseje rendkívüli levertséget árult el. Kocsiból le- szállta után azonnal a' Conciergeriebe vezetétk, és ugyanazon szobába zá- rák, mellyben Fieschi ült; három ór egyetlen pillanatig sem hagyja őt ma- gára. Néhány nap mulva a' többi fogoly is oda fog érkezni, kiknek nyakra főre 50 egészen elkülönzött szobát készítenek. A' trónkövet előre lesújtó hatású fog lenni annak tudása hogy szobáját előtte egy közönséges gyilkos laká. De még lealázóbb reá nézve azon tettdolog, hogy jobbadán csupa gazemberekkel volt dolga; így például Crouy-Chanel azon tervét, mellyért ez 250ezer frankot esalt ki a' hgtól, 100ezer frankért tüstint elárulta a' francia ministerségnek. Az eleven sassali bohózatot pedig Bouffet ezredes gondolá ki. Bizonyos jeladásra t. i. a' gözös kapitánya kibocsátandá a' sást, és mivel ez több hónapig mindig Napoleon kalapjáról kapá eledelét, a' bou- lognei oszlopra kapaszkodott nagy férfi kalapjára szállott volna. Milly szép jósjel: eleven sas a' jövendő császár kalapján! Ez bizonyosan meghódi- totta volna Boulogne lakosait. —

Oroszország.

Varsó, jul, 31. Paskevits hg nőstül és fiastul Mohilewbe utazott. — Oroszország belsejében éhségtül tartanak, mivel már két évben volt egymás után szük termés. A' csapatok folyvást nagy sietséggel dél felé törekcszenek, és mondhatni, hogy a' moszka hadsereg harmad része már vagy déli Russziába jutott, vagy pedig utban van oda. A' czár még nem indult a' hadsereghez Pétervárból, mivel a' nyugati hatalmakkal folya- matban levő diplomatiái dolgok szükségesitik jelenlétét. — A' kaukazi seregben szolgáló lengyelek gyakori szökése miatt igen kemény törvényt hoztak a' lengyel szökevények ellen. Minden szökevényért t. i. hazája más katonát tartozik állítani, a' ki még akkor is katona marad, ha a' szöke- vény vagy visszatér, vagy elfogatik. —

Lengyelország.

Aug. 2. Krakó szabad város kormánya atlátván a' britt alsóház utó- bi tanácskozásából, hogy csakugyan van egy sérelem-irat, mellyet Krakó lakosai a' három hatalmasság banásmódja és a' szabad város kormánya el- len szerkesztettek, az isméretlen kezdők kiadatása, és rájuk bizonyíthatás végett, a' három hatalmasság helytartóihoz fordult, hogy ezek által a' kérdéses, 's mint mondatik, a' szerkesztőktől aláirt panaszirat felől tudó- mást vegyen. —

Svédország.

Stockholm jul. 31. Minden teljes az új ministeriumnak a' nagy közön- ség előtt váratlan visszaléptével 's feszülve várják a' dolgok további fo- lyamatát. Nem úgy van itt, mint Angol és Franciaországban, hol könnyen kiszámíthatni egy ministeriség életét. Dolgaik országgyűlés mellett is még mindig titokban mennek, a' nyilvános országgyűlés semmit nem dönt el, de igen a' választmányok, és ezek nem ütik dobra titkos indítóokait. Áltá- lában a' ministerségről mitsem mondhatni mást, minthogy ez a' régi udvari pártnak nagy részben ellensége volt, és az oppositiot kívánatiban sehogy sem elégíté ki 's így egy oldalról sem gyamolítottva, megbukott. Az ügyek részletes folyamáról avatlanak nehéz volna itélni, azonban mindig fordul elő ollyan, miből továbbra következtethetni. A' mult hónapban hosszas mi- nisteri ülés volt, mellynek következtében, Posse gr. és Stjernelo b. beadák elbocsátatásukat. Legközelebb oka mindenestre az országos választmány minapi végzete volt, mellyet a' ministerek személyesen magokra vehettek, midőn évenként, tiszti-lakért pótlásul, 1000 rajnai tallér megadásáról volt szó. Azonban Posse gr. már régebben elhatározá magát, mert az udvarnál, kivált utóbb, szándékos föl sem vevéssel bántak vele; egyszersmind egy idő óta az oppositioval sehogy sem voltak, úgy vivén az országos biztos- ságok választását, hogy abba csak udvar 's kormány emberei jöhettek. Er- re a' régi udvarpárt birta őket, 's midőn megtették, ezt arra használták, hogy tőlök megszabaduljanak. Gyöngeség 's elhatározatlanság czégerzik a' miniszterség pályáját, 's bár mi nyugodtan tűnnek is elő a' körülmények, nem hajlók illy miniszterséget sokáig megszenvedni. Ha a' polgári, vagy pa- raszt rendben nyilván kimondatik, mikép Svédországban minden úgy hiszi, hogy a' nemesség álláspontja a' társaságban főkadály a' nemzet boldog- ságának, illy uralkodó nézeteket vagy el kell hinni, vagy, ha ezek hamisak 's idétlennek, erővel szállni ellenökbe. Az említett idézvény Petre ur beszé-

déből van, a' parasztrendnél képviselet-változás feletti alkalommal, hol ő egyenesen a' norvég alkotványra utal, mint ollyanra, melly kevés módosi- tással legjobban való a' svédeknek, minthogy a' nemesség a' nemzettel egybeolvadni kényszerülne, mint Norvégiában. Nem szükség mutogatni, hogy ez uralkodó vélemény a' polgári és a' még fontosabb paraszt rend- nél, 's hogy az udvarpárt minden erejéből ellene szegül, természetes. Erő- sen gyanítják hogy ez Startmannsdorfot kívánja ministernek, legalább a' nemesi rendnél iránta nyilványított tisztelet oda látszik mutatni; még Ner- mann ur is itt van, nem tudni, mi okból; e' kettőt a' jövő ministerség táma- szaul tekinthetni, mit Polignac ministeriumának nevezhetnek. Csak egy pontban nem áll a' hasonlítás: ezen mindkettő erősebb 's keményebb termé- szet, mint Polignac; de kineveztetésök hasonlóan azon benyomást szül- né itt, mellyet Polignacé Parisban, mert csupán az adatnak hírvül, hogy az eddigi rendszer mellett nyakasan kívánnak megmaradni. Brahe gr. neve 's kineveztetése volna illy rendelkezések koronája.

Dánia.

(Kopenhagai levél.) Kopenhaga aug. 5. Ha egy külföldi most Kopen- hagát megkeresné, azt fogná hinni, hogy az egész város nagy messze van az izgatástul. Minden olly csendes, olly nyugodt, mintha politikai kérdé- sekkel senki nem törődne, és az alkotmányváltoztatásról nem gondolna. Ennek az oka, hogy a' nemzet többé nem remény és félelem közt lebeg, hanem állását teljesen ismeri, és a' várt felsőbb határozat iránt mindenki hasonló nézettel van. Mint is lehetne máskép, midőn a' kir. biztos nyilván kimondá: hogy az nem a' RR. elibe tartozik. De a' nemzet érzi erejét, nem akar semmit mellőzni, mi ezen nagy fontosságú kérdések békés eldönteté- séhez vezet; a' nemzet mérsékletten így gondolkozik: majd meglátjuk, mit teendünk. Vannak emberek, kiket épen nem mondhatni tulzókna, de kik azért így szólnak: „Midőn néhány év előtt a' szabad szellemű lapok meg- kezdék a' harczot a' fenálló ellen, nem helyeselhetők tettök, mert tudtuk hogy az öreg királytul semmi változtatást nem reménylünk: de hittük, hogy utódja tudni fogja, mit kell tennie, és így haszontalan minden irkafir- ka; most azonban köszönetünket jelentjük azon lapoknak, mert felnyitot- ták szemünket, és használjuk az alkalmat, miszerint sürgetős kívánsá- ginkat a' király szívére kössük. Ha polgártársaink nagyobb része hason- ló véleményben van, ha a' követek ezen szellemben nyilatkoznak, meg va- gyunk győződve, hogy mindennek jó vége lesz.“ Ezen nyugodt megfon- tolás eredménye az, hogy a' kopenhagai kérelmet egész csendességgel adák át a' RR-nek. A' kopenhagai kérelmet 3401 ember írta alá, és ezek közt csak egy mesterlegény, két kereskedősegéd, és néhány diák van, a' többi mind birtokos polgár, mesterember, földbirtokos, és kereskedő, sőt vannak köztük királyi tisztviselők is. A' mesterlegények, inasok, mat- rózok, katonák, és más politikai nagykorúk sokasága mellett minden 100ra legalább ötöt számíthatni, kik hasonló véleményben vannak a' 3401 aláíróval, és így a' 3401 aláíró 68ezer ember érzelmeinek tolmácsa; eb- bül pedig világoosan kitetszik, milly nagy részvéttel van a' nép e' dolog iránt. —

Belgium.

Folyó hó 11kén Brüsszelben republicai morgalom volt. A' két hi- res lázasztó Kats és Kessel, kik egy rendőrbiztos ragalmazásáért elítél- tettek 's a' feljebbvitel nekik nem engedtetett meg. Ők mintegy 600 köve- tőtül kísértetve ezen kiáltások között mentek tömlöczbe: éljen a' republica! Miután a' tömlöczhöz értek, Kats társaitól elbucszott, 's ezeknek éljen kiáltozási között lépett fogságába. 3 óra mulva ismét nagy sokaság gyűlt egybe 's a' rendőrség el akarta szélyeszteni; de nagy ordítás 's piszszegés- sel sőt közáporral is fogadtatott, az elülmenő tiszt pedig földre terítve meg is tapostatott; másik közülök törrel sebesített meg, 's csupán az ide siető őrsereg mentheté meg több veszélytől. Egy 3dik rendőrtiszt szinte veszélyes sebet kapott arczán, 21 et elfogtak 's midőn a' csend telje- sen helyre állott, éjjeli 1 óra volt. A' kir. ügyész az eset helyére sietvén még két gyanúst vitetett fogságba. Minden befogott erőszakos lázadás miatt vadoltatik. —

Törökország.

Sztambuli tudósítások szerint az ottani görög ügyviselő Rezsíd ba- sának értesítvényt adott által, mellyben a' görög kormány nyilványítja, hogy a' mart. 3ki szerződést jóvá nem hagyhatja, de azért Christides urat, mint új meghatalmazottját Konstantinápolyba küldendi, hogy a' por- tával ismét alkuba bocsátkozzék. Erre Rezsíd röviden azt válaszolá, hogy a' porta minden új alkudozásról letett 's azt a' francia, angol és orosz követeknek is tudtául adta. Ennek következtében a' Konstantiná- polyban tartózkodó görög kereskedőknek megparancsoltatott, hogy bolt- jaikat tüstint zárjákbe 's kik rájakká nem lesznek, távozzanak Konstanti- nápolybul. Ez embertelen végzés még is későbbben annyiban lágyitta- tott, hogy a' kormány dolgaik rendbeszedetésire határnapot rendelt. De hir szerint bizonyos adófizetés mellett tovább is tartózkodhatnak Konstantinápolyban. —

Gabonaár: Pest, aug. 24's 25kén: Tiszta búza: 195—228; Kétszeres: 140 —160; Rozs: 110—120; Árpa: 90—100; Zab: 82—92; Kukoricza: 135 —140. pesti m. váltó garas.

Pénzkelet: Bécs aug. 22kén; 5petes statuskötelezvény: 107 $\frac{3}{4}$; 4petes: 100 $\frac{7}{8}$; 1834ki kölesön: 710; 1839ki: 312 $\frac{1}{2}$ Bankrészvény: 1705; Esz- terházy-sorsjegy: 44 $\frac{1}{2}$; Cs. k. arany-agio 3 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$

Dunavizállás: aug. 25kén délben: 11' 2" 0" a' zerus felett.

Vasutrészvény: éjszaki: 103 $\frac{9}{16}$ majlandi: 107 $\frac{7}{8}$; győri: 103 $\frac{3}{4}$